26/08/2021

Η Μαρία Γιαχνάκη για τις γυναίκες στο Αφγανιστάν

/ Επικαιρότητα

Η Μαρία Γιαχνάκη, με την ιδιότητα της διεθνούς ανταποκρίτριας, μίλησε στο thesstoday.gr και την Κωνσταντίνα Χαϊνά για τις γυναίκες που γνώρισε στο Αφγανιστάν.

Η Καμπούλ έχει ήδη αλλάξει πρόσωπο. Η ζυγαριά πλέον γέρνει περισσότερο από την μία πλευρά. Μόλις οχτώ ημέρες μετά την ανάληψη της εξουσίας από τους Ταλιμπάν, τα γυναικεία πλατιά χαμόγελα μετατράπηκαν σε τρόμο και φόβο, ενώ ακόμη και οι αφίσες γυναικών που κοσμούσαν τις βιτρίνες καλύφθηκαν ή βανδαλίστηκαν. Γυναίκες ελεύθερες, κυκλοφορούν πλέον με συνοδεία, και φορώντας μπούργκα ώστε να μην φαίνεται ίχνος από το δέρμα τους. Από την μία στιγμή στην άλλη, η ζωή τους άλλαξε ολοκληρωτικά.

Ίσως δεν υπάρχει μεγαλύτερη μάχη από αυτή που καλείται να δώσει η γυναίκα, υπό αυτές τις συνθήκες που δημιουργούνται τώρα στο Αφγανιστάν. Φυσικά, δεν είναι μόνο στο **Αφγανιστάν.** «Η θέση της γυναίκας παγκοσμίως δεν είναι αυτή που της αξίζει, ούτε αυτή που της ανήκει δικαιωματικά, σε σχέση με όσα η ίδια προσφέρει στην οικογένεια, και γενικότερα στην κοινωνία σε όλες τις χώρες του κόσμου» τονίζει η πολεμική ανταποκρίτρια Μαρία Γιαχνάκη, στο **ThessToday.gr.**

Η Μαρία Γιαχνάκη με εξτρεμιστές στην Λωρίδα της Γάζας

Σύμφωνα με την χρόνια εμπειρία της ως μάχιμη ρεπόρτερ, όπου κάλυψε από το 1993 μέχρι και σήμερα όλους τους πολέμους στο εξωτερικό, αλλά και με τα χιλιόμετρα που έχει γράψει στη δημοσιογραφία σε ελληνικά και ξένα μέσα, αναφέρει πως αυτή τη στιγμή στο Αφγανιστάν, υπάρχουν γυναίκες που παλεύουν, αλλά και κάποιες- που πιεσμένες από την δυστυχώς όχι πρωτόγνωρη κατάσταση- δέχονται παθητικά τη «μοίρα» τους, την βία και τον αφανισμό. «Στο Αφγανιστάν γίνεται πιο… άξεστα. Στον υπόλοιπο κόσμο γίνεται πιο φτιασιδωμένα, πιο καλυμμένα αλλά συμβαίνει. Η τάση εναντίον της γυναικείας ύπαρξης και φιγούρας είναι παγκόσμιο φαινόμενο ακόμη και στη Δύση, ας μην αναφερόμαστε μόνο στη Μέση Ανατολή».

Γυναίκες που σχεδόν μέχρι πριν από 1 εβδομάδα, είχαν την ζωή στα χέρια τους και είχαν καταφέρει να πατήσουν στα πόδια τους, δείχνοντας πόσο πολύτιμες και σημαντικές είναι στην κοινωνία, τώρα βλέπουν την κατάσταση να είναι ολοένα και χειρότερη, ζώντας σε ένα κλίμα απόλυτης τρομοκρατίας. Πολλές γυναίκες απλώς περιμένουν τους Ταλιμπάν να τις σκοτώσουν.

«Ο ρόλος των γυναικών στο Αφγανιστάν πριν την άνοδο των Ταλιμπάν στην εξουσία, ήταν το οξυγόνο της χώρας» **αναφέρει η κα. Γιαχνάκη,** εξηγώντας πως ήταν η αρχή της τέχνης, της ευαισθησίας, της λογοτεχνίας, αλλά και μίας καλύτερης ζωής που χτιζόταν μέρα με τη μέρα. «Το γεγονός ότι εκατομμύρια γυναίκες πήγαν σχολείο σε μια πιο ελεύθερη εποχή, δείχνει την τάση των ίδιων και τη δίψα για μόρφωση. Άρα ο ρόλος ήταν καθαρά σωτήριος για μια καλύτερη κοινωνία».

Φτάνοντας στο σήμερα, τίποτα από αυτά πλέον δεν ισχύει. Όπως εξηγεί η ίδια, όσες γυναίκες μείνουν θα είναι τα καθημερινά θύματα, άλλες θα σφαγιαστούν, και άλλες θα πουληθούν, σαν να είναι απλώς μία περιουσία των ανδρών. «Σαφώς και κάποιες θα παλέψουν και ίσως δραπετεύοντας θα δώσουν τη μάχη τους. Ξέρω ήδη κάποιες που το κάνουν όπως η αγαπημένη μου φίλη και σκηνοθέτης Σαχράα Καρίμι η οποία έφυγε αλλά με τη φωνή της προσπαθεί να ξεσηκώσει την παγκόσμια γνώμη ώστε να ακουστεί η μεγάλη αλήθεια που η ίδια ξέρει. Χρησιμοποιεί γι αυτό το σκοπό όλους εμάς που γνωρίζει ζητώντας μας να τη βοηθήσουμε στην γνωστοποίηση της αλήθειας και των δεινών που περνά ο λαός της».

Δυστυχώς, ο φόβος των γυναικών αποτυπώνεται μέσα από την ανησυχία που γεννά η πραγματικότητα την οποία έχουν ξαναζήσει. Βλέπουν τον κόσμο τους να καταρρέει, ακριβώς γιατί η ιστορία επαναλαμβάνεται και θα επαναληφθεί. «Όταν οι Ταλιμπάν ήταν πάλι στην εξουσία, ο αριθμός των κοριτσιών που πήγαιναν σχολείο ήταν μηδενικός. Από τότε, υπάρχουν περισσότερα από 9 εκατομμύρια κορίτσια που πηγαίνουν στο σχολείο. **Η Εράτ,** η τρίτη μεγαλύτερη πόλη που κατακτήθηκε από τους Ταλιμπάν, και είχε 50% γυναίκες στο πανεπιστήμιό της. Μέσα σε μόλις λίγες εβδομάδες, οι Ταλιμπάν κατέστρεψαν πολλά σχολεία και απέκλεισαν ξανά 2 εκατομμύρια κορίτσια από το σχολείο».

Η κα. Γιαχνάκη, μιλώντας για τον εαυτό της ως γυναίκα διεθνής ανταποκρίτρια εξηγεί πως δεν είναι καθόλου εύκολο αλλά πολύ γοητευτικό, την ίδια στιγμή όμως

και αρκετά επικίνδυνο. «Χρειάζεται να έχεις θάρρος, θράσος πολλές φορές, αποφασιστικότητα, αντανακλαστικά, αλλά να έχεις και άκρες σε διάφορα πόστα ώστε να μπορείς να κινείσαι, αλλιώς θεωρείσαι τουρίστας. Φυσικά, δεν είναι πολλές οι γυναίκες σε αυτά τα πόστα, και το θεωρώ λογικό διότι στις αραβικές χώρες, στο Αφγανιστάν, στο Ριάντ της Σαουδικής Αραβίας, ακόμη και στην Λωρίδα της Γάζας, την γυναίκα την έχουν σε τελευταία μοίρα. Δεν μπορείς να κυκλοφορήσεις χωρίς μπούργκα, όπως και δεν μπορείς να οδηγήσεις.

Με τον Γιάσερ Αραφάτ στο φρούριό του στη Ραμάλα

Στην Καμπούλ συγκεκριμένα έκανα κάποια στιγμή ένα θέμα για ξένο πρακτορείο που αφορούσε την εκπαίδευση και χρειάστηκε να πάρω άδειες για υπηρεσίες του Αφγανιστάν τις οποίες δεν μου έδιναν επειδή ήμουν γυναίκα και τελικά χρειάστηκε να χρησιμοποιήσω fixer και να πληρώσω, για να φτάσω στο σημείο να κάνω τη δουλειά μου με επίβλεψη.

Ακόμη, κατά την συνέντευξη που είχα κλείσει στη Γάζα με ηγέτες της Χαμάς, έπρεπε να αλλάξω τέσσερα σημεία μέχρι να μου πουν ποιο είναι το τελικό για την συνέντευξη. Έπρεπε να καλύψω το κεφάλι μου και να μην κάνω χειραψίες διότι ως γυναίκα δε μπορούσα να δώσω το χέρι μου σε άνδρα και ειδικά σε αρχηγό

εξτρεμιστικής οργάνωσης. Δυσκολεύτηκαν αρκετά να με οδηγήσουν στον ηγέτη τους αλλά τελικά έκανα την συνέντευξη η οποία κράτησε αρκετά».

Με τον Μαχμούτ Ζαχάρ στρατιωτικό ηγέτη της Χαμάς

Βέβαια, σαν να μην είναι όλα αυτά αρκετά, στο Αφγανιστάν, όπως περιγράφει η ίδια, οι γυναίκες δεν έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση, στις τέχνες, όπως και στην διοίκηση. «Μόνο στον ιατρικό χώρο συναντάς γυναίκες γιατρούς, και αυτό γιατί, τις γυναίκες πρέπει να τις εξετάζουν γυναίκες, και όχι να τις αγγίζουν άνδρες».

«Η επαφή μου με γυναίκες τέτοιων χωρών ήταν μοιραία λόγω των αποστολών μου είτε σε καιρό πολέμων είτε σε καιρό αναταραχών. Όμως, σε αυτές τις χώρες γνώρισα τις μεγαλύτερες μαχήτριες και τις μεγαλύτερες ηρωίδες. Κάποιες τα κατάφεραν, άλλες άφησαν την τελευταία τους πνοή στην προσπάθεια αλλά έφυγαν με ψηλά το κεφάλι.

Υπήρξαν γυναίκες που πλήρωσαν πολλά χρήματα για να δραπετεύσουν παίρνοντας μαζί και τα παιδιά τους σε ένα ταξίδι που δεν ήξεραν αν θα τους έβγαζε τελικά κάπου αλλά προσπαθούσαν, φτάνει να έφευγαν από την χώρα. Γνώρισα γυναίκες που πλήρωσαν εμπόρους να τους βγάλουν στην Τουρκία, στην Σμύρνη και μετά πλήρωσαν πάλι άλλους εμπόρους να τους μεταφέρουν από την θάλασσα στην Ελλάδα και μετά προσπάθησαν να φύγουν για άλλες ευρωπαϊκές χώρες».

Στο Αφγανιστάν, η μορφή βίας και έντονης εγκληματικής δράσης και επιβολής της Σαρίας, αυτή η ανδροκρατούμενη καθημερινότητα, οδηγεί την γυναίκα να είναι ανύπαρκτη, χωρίς καμία μορφή δύναμης. «Η καθημερινότητα των γυναικών στο Αφγανιστάν τώρα είναι όπως ήταν και πριν από 20 χρόνια, όταν οι Ταλιμπάν είχαν πάρει και πάλι στα χέρια τους την εξουσία. Τότε μάλιστα κατέβηκαν από τα βουνά έτσι ξαφνικά και άρχισαν την δράση τους με τη βία. Αυτό που έγινε τώρα είναι τραγικό. Είχε μπει η ζωή κυρίως των γυναικών σε μια τάξη. Είχε αρχίσει να διαμορφώνεται μια κανονική κοινωνία, να θερίζουν τους καρπούς των 20 χρόνων που άλλαξαν τις ζωές τους από την τελευταία φορά που έπεσαν οι Ταλιμπάν. Τώρα πάλι ζουν τα ίδια».

Η κα. Γιαχνάνη περιγράφει πως αν έβλεπαν οι άνδρες, γυναίκα να κυκλοφορεί και να φαίνεται έστω και λίγο το δέρμα της κάτω από την μπούργκα, μπορεί μέχρι και να την σκότωναν. Εκείνο το διάστημα, απήγαγαν κορίτσια από το δρόμο, ενώ τα μόνα που γλύτωναν, από αυτή την μανία, ήταν αυτά που ήταν παντρεμένα, με αποτέλεσμα τότε, να γίνουν πολλοί γάμοι ώστε να σωθούν.

«Έβγαινες το πρωί και δεν ήξερες αν γυρίσεις πίσω. Σφάγιασαν τον λαό τους, απήγαγαν πολλά παιδιά, πούλησαν κορίτσια ως νύφες, σκότωσαν γυναίκες στο όνομα της Σαρίας. Στα σχολεία πήγαιναν μόνο αγόρια και είχαν κόψει όλα τα μαθήματα εκτός από τα θρησκευτικά. Γυναίκες δασκάλες έχασαν τις δουλειές τους, κλείστηκαν σπίτια τους και προσπαθούσαν να βοηθήσουν μόνο τα παιδιά τους κρυφά ώστε να συνεχίσουν να μαθαίνουν γράμματα. Πολλά κορίτσια στο πανεπιστήμιο αυτοκτόνησαν και άλλα χάθηκαν από τις οικογένειές τους».

Σχετικά με το πόσο εύκολο είναι να έρθει ως δημοσιογράφος σε επαφή με γυναίκες, ειδικά σε τέτοιες περιόδους, η ίδια αναφέρει πως υπάρχει έντονος φόβος γιατί πολλές φορές τις παρακολουθούν. «Θυμάμαι πολλές φορές χρειάστηκαν ώρες να πείσω μια γυναίκα να μου μιλήσει με όλες μάλιστα τις προφυλάξεις. Όταν όμως αποφασίσει να μιλήσει τότε πραγματικά σοκάρεται κανείς από αυτά που ακούει. Πολλές συναντήσεις μας γίνονταν κρυφά από τους άνδρες για ευνόητους λόγους».

Η κα. Γιαχνάκη, μέσα από τις εκατοντάδες ιστορίες και εμπειρίες που έχει ζήσει με γυναίκες στις αποστολές της, αναφέρει πως δεν θα μπορούσε να ξεχάσει αυτήν της **Γιάρα, Αφγανής δημοσιογράφου με τρία παιδιά**, όπου έμεινε ξαφνικά χήρα αφού σκότωσαν τον άντρα της.

«Μετά το συμβάν αυτό προσπάθησαν πολλές φορές να την βιάσουν. Έμπαιναν στο σπίτι της νύχτα και μπροστά στα παιδιά της και την ηλικιωμένη μητέρα της, την κακοποιούσαν και την έβριζαν χυδαία. Αποφάσισε να φύγει και να πάρει μαζί της την οικογένειά της. Χρειάστηκε πολλά χρήματα για να πληρώσει έναν από τους εμπόρους ώστε να τους μεταφέρουν στην Τουρκία. Το ταξίδι ήταν δύσκολο αλλά πήρε την απόφαση να σώσει την οικογένειά της. Έφτασε στην Τουρκία απ όπου θα έπρεπε να ταξιδέψει για την Ελλάδα. Κάθε μέρα όμως την θέση της στο ταξίδι την έπαιρναν κάποιοι που πλήρωναν περισσότερα. Ωστόσο μετά από καιρό και εξαντλητική υπομονή μπήκαν σε μία κλούβα για να φτάσουν στα παράλια των Βουρλών και να περάσουν απέναντι στην Ελλάδα. Και πάλι όμως στα παράλια έμεινε αρκετές μέρες μέχρι να έρθει η σειρά της.

Ο μικρός της γιος ο οποίος ήξερε καλά αγγλικά μου έστελνε μηνύματα στο κινητό αφού είχαμε αναπτύξει φιλία μέσω του ρεπορτάζ και με ενημέρωνε για όλη τους την πορεία. Πριν φύγουν από την Σμύρνη, η γιαγιά του πέθανε και τελικά βρέθηκαν να ταξιδεύουν με τη μητέρα τους και μια βάρκα για την Ελλάδα. Το τελευταίο του μήνυμα, μου το έστειλε από τη βάρκα και ήταν χαρούμενος, και ειδικά η μητέρα του που όπως μου έγραψε βρίσκεται τώρα στον δρόμο για την ελευθερία.

Η βάρκα σχεδόν μεσοπέλαγα αναποδογύρισε, όπως μάθαμε αργότερα, κι εγώ δεν

ξαναπήρα ποτέ μήνυμα από την Αφγανή οικογένεια».

Πηγή: thesstoday.gr